

Елин Пелин

Как са произлезли
врабчетата

Е, Бобо, ти пак искаш приказка. Добре, да ти раз правя. Само че приказките се вече свършиха. Да ти раз правя за дядо и баба, знам, че няма да искаш, Това ти е омръзнало. За вълка и агнето също знаеш. Знаеш и за Иванчо и Марийка. За лошото момче? Сега вече няма лоши момчета. Сега педагогията е достигнало своя връх и не позволява вече да има лоши момчета.

Хиляди училища, разсадници на доброто, пълни с отбрани педагози, тъй майсторски преобръщат лошите деца в добри, че не можеш да ги познаеш. Аз да ти кажа право, Бобо, вече зле е страх да раз правям какви да е приказки на децата. Опасно е. Кой знае каква беля може да ми направи някой учен педагог. Защото те мълчат, сумтят, следят и мислят. И всяка година по нещо ново измислят. Те още не са ми казали какви приказки трябва да раз правям на малките като тебе, но постоянно раз правят какво не трябва да се раз прави.

Стига вече – провикват се тия педагози – сте раз правяли невъзможни фантазии за дядо и баба, за Иванчо и Марийка. Дайте нещо реално, подгответе детето за живота, приучете го да гледа на нещата право в лицето. Утрешният гражданин трябва да бъде подготвен; не трябва да бъде заблуден, сяп пред действителността, с глава, замътена от разни фантастически измислици.

Спрете! – Пък аз, кат чуя такива дълбоки думи, Бобо, много ме е страх. И от страх забравям всичките приказки и само мълча и се усмихам. Едни пък, педагози де, бяха се развикали: стига сте раз правяли на децата за царе и царкини, тяхното обаяние в живота е изчезнало. Какви са тия раболепни пажове и верноподанни народни маси? Ние искаме свободни граждани. Всички, гдето обичахме да раз правяме приказки за децата, изтръпнахме пред тия възвишени слова, Бобо.

И почнахме с трепет да чакаме новите приказки на новите педагози. Чакахме, чакахме и нищо не излезе. Какво се окажа, Бобо? То било само педагогическа екзалтация. Виж какви страшни работи има в реалното, в действителността, мое дете. И ако взема да ти раз правям, зная, че няма да ти се хареса, а може би и няма да ме слушаш.

Ето защо, Бобо, аз ще ти раз правя нещо, което ще ти хареса. Ще ти раз правя за вrabчетата. Как са произлезли вrabчетата. Тия малки сиви птиченца, гдето кацат в нашата градина, гдето не знаят да пеят, а само жално и слабо чуруликат, гдето зимно време няма какво да ядат и ти им даваш трошички от хляба си. Тия мънички птиченца едно време са били деца като тебе... Едно време имало един писател. Ти знаеш ли какво нещо е писател, Бобо? Не знаеш. Това са хора, които не са способни за

никаква сериозна работа и затова пишат книги. Всеки от тях мисли, че неговите книги са най-хубавите. Писателите са много особени хора. Те обичат много да говорят за себе си, а още повече обичат хората да говорят за тях, и не само да говорят, ами и да се възхищават от тях. Затова те дружат само с ласкатели. Човек, който обича да казва истината, не може да се приближи до тях. Тежко му и горко, ако само се опита да каже нещо, защото, Бобо, те са отмъстителни и злопапетни. И когато лишат книгите си, Бобо, те мислят, че вършат най-необходимата за човечеството работа, най-възвишената, най-полезната и най-голямата.

Всеки от тях, Бобо, си има своята специалност. Много научно ще стане да ти обяснявам подробно. Най-високата специалност е „детски писател“. Това са писатели, гдето мислят само за децата и пишат кое стихчета, кое приказки, на сладък, мил, мазен, лесноразбираем език, само за малките дечица, за тяхното добро, за услада и храна на техните малки душици.

Ето, такъв един писател, Бобо, станал причина, штоо малките деца, които чели неговите стихчета, да се превърнат на врабчета. Седял тоя писател по цял ден на масата и писал приказки и стихчета. Под прозореца на тоя писател цял ден стоял един издател и поемал всяко написано листче и издавал книжки. Писателят все седял и все писал. Той не знаел почивка. Бил много трудолюбив. Само когато вече съвсем се уморявал, той преставал да пише. Преставал да пише, но не ставал от масата, През време на почивката той рисунал на една книжка проект за паметника, който трябвало да му въздигне признателното потомство.

Писал той, Бобо, стихчета и приказки, мили и сладки. И за да ги направи по-мили и по-сладки, той употребявал всички мили и сладки думи. И за да бъдат разбирани от децата, всички съществителни имена той превръщал в умалителни: цветето ставало цветенце, лъвът – лъвче, око – очице, теле – теленце, краставица – краставичка, щъркел – щъркелче, мама – мамичка, тате – татенце, писател – писателченце. Умалявал той тия думи и те ставали сладички, милички и звучнички.

Писал той, а децата от цялата страна четели, учили наизуст, повтаряли непрекъснато денонощно тия сладки стихотворенийца и приказчици, чели, смели се, плакали, пискали, скачали... И от многото четения на умалителни децата вместо да растат, почнали да намаля-ват. Намалявали, намалявали, докато се превърнали на мънички врабченца и почнали да чуруликат на стихове. Така станали врабченцата, Бобо.

– Ами писателят, тате?

– Писателят, който все умалителни думи писал, също така почнал

Как са произлезли врачетата

да намалява, Бобо. Намалявал, намалявал, но понеже не бил дете, не можал да стане на врабче, ами станал на сврака.

КРАЙ

© 1936 Елин Пелин

Набиране: Георги Величков
Източник: Словото

Публикация:

Елин Пелин. „Събрани съчинения в шест тома“, Том трети; „Български писател“, С. 1977. Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5392>]